

Naše kuće su danas pune raznih tehničkih aparata koji su prilagodjeni našim raznolikim potrebama, i svi smo se već naučili da uživamo u komforu koji nam oni mogu pružiti. Ono što još treba da naučimo je kako da ih koristimo na najbolji mogući način!



- **bez rizika**

Ako se uzme u obzir veliki procenat kućnih nezgoda naglašava se potreba da ne samo struja i gas moraju da ispunjavaju norme za sigurnost, već i kućni aparati moraju da ispunjavaju iste sigurnosne uslove.

- **uštedom struje**

Već dugo godina, frižideri, mašine za veš, mašine za sudje, šporeti, bojleri, klime, mašine za sušenje, moraju da imaju `uputstvo za upotrebu`. U njemu, proizvođač je obavezan da navede podatke koji se odnose na korištenje i osnovne karakteristike proizvoda. Etiketa takodje ima za cilj da bolje informiše potrošača koliko električne energije troši aparat.

U velikom broju informacija za potrošača, na uputstvu za upotrebu, osim slova koje označavaju klasu, nalaze se i sljedeće informacije:

- trošenje električne energije označeno u kilovatima – ova informacija je najčešće prisutna na frižiderima, mada ne mora uvijek da bude prisutna na svim aparatima;

- ostale informacije koje mogu da budu korisne za ekonomičniju upotrebu; upozorenja za buku, kao i specifični savjeti koji se odnose na posebne tipove proizvoda (kapacitet, sposobnost pranja itd.)

KORISNI SAVJETI

MAŠINE ZA VEŠ

Mašine za veš obično troše oko 2 kw/h. Da bi uštedjeli treba:

- koristiti mašinu samo kada je puna, u suprotnom koristiti dugme za `mezzo carico`;
- odvojiti u korpe po vrsti tekstila i prljavosti i tačno odrediti adekvatan način za pranje; za bijeli veš koji nije mnogo prljav izbjegavati korištenje predpranja jer se na ovaj način štedi struja, voda i prašak;
- više koristiti programe za pranje sa nižom temperaturom (40°C-60°C); na 90° prati samo veš koji je mnogo prljav i otporan: jer ova temperatura u stvari zahtijeva veliku količinu vode, deterdženta i električne energije kako bi voda dostigla tu temperaturu.

MAŠINE ZA SUDJE

Mašine za sudje koriste oko 2 kw/h. Da bi uštedjeli treba:

- izbjegavati korištenje mašine za malo posudja;
- isključiti program za fazu sušenja; ako se otvore vrata i omogućiti se protok i cirkulacija vazduha dobijaju se isti rezultati sušenja i to sa 45% manje potrošnje električne energije;
- koristiti intezivno pranje samo kada se peru šerpe, tiganji i plehovi koji su posebno umašćeni.



RASVJETA

Potrošnja zavisi od vrste sijalice, pa je potrebno:

- Koristiti sijalice koje omogućavaju uštedu električne energije: koštaju više ali također traju oko osam puta duže od običnih sijalica, i što je najbitnije troše 70 % manje. To isto važi i za neonske sijalice, koje su međutim predviđene samo za određene ambijente.
- Halogenke traju mnogo duže u odnosu na klasične sijalice, ali zbog vrste svjetlosti koju proizvode namjenjene su za osvjetljavanje posebnih mjesta.
- Imati na umu da jedna sijalica od 100 w daje svjetlost kao 6 sijalica od 25 w, ali one troše 50% više električne energije, tako da je mnogo bolje imati jednu lampu ili luster u centru prostorije.



TV I HI-FI

TV i HI-FI troše oko 0.2 kw/h. Za uštedu električne energije pri korišćenju ovih aparata evo nekoliko savjeta:

- Najbolje je postaviti TV na stabilno postolje, na taj način da se između zida i zadnjeg dijela TV-a ostavi prostor od najmanje 10cm, kako bi se omogućilo strujanje vazduha.
- Kada se radi o TV i HI-FI aparatima izbjegavati `stand-by` opciju. Kada se radi o videu, zbog

mogućnosti korišćenja daljinskog upravljača, i održavanja funkcija sata memorije, ova opcija je neophodna i utroši oko 0.1 kw po satu.

FRIŽIDER I ZAMRZIVAČ

Ovi aparati potroše oko 0.25 kw/h. Da bi se koristili na pravi način i da bi se uštedjela električna energija treba:

- da se frižider postavi na najhladnije mjesto u kuhinji, daleko od izvora toplote, i da se ostavi najmanje 10 cm prostora između zida i zadnjeg dijela frižidera tako da se omogući protok vazduha;
- podesiti termostat na srednje temperature: niže temperature povećavaju potrošnju za 10 do 15%;
- frižider ne otvarati stalno, i iznad svega, vrata držati što manje otvorena da se izbjegne gubljenje hladnoće, a samim tim i električne energije;
- otopiti frižider prije nego veličina leda predje 5mm, jer budji povećava potrošnju;
- najmanje jednom godišnje, za bolju upotrebu frižidera, očistiti cijevi kondenzatora;
- provjeriti da li vrata of frižidera mogu dobro da se zatvore.
- složiti hranu u frižideru po nekom redosljedu i samo je jednom hladiti da bi se izbjeglo stvaranje budji po zidovima frižidera.



ELEKTRIČNI ŠPORET

Troši oko 2.3 kw/h. Treba posebno obratiti pažnju na sljedeće:

- prilikom kuvanja vrlo malo otvoriti poklopac od šerpe;
- smanjiti šporet neposredno prije nego je kuvanje završeno;
- svaki put poslije upotrebe očistiti šporet.



KLIMA UREDJAJI

Troše oko 1.0-2.3 kw/h.

- Dok je klima uređaj uključen, nikako ne otvarati prozore. Mehanizam rada klime je u stvari mnogo sličan jednom frižideru, tako da se električna struja troši prilikom svake promjene temperature.
- Ako je moguće, podesiti tajmer da radi na period koji je potreban da se kuća ohladi.



BOJLER

Potrošnja zavisi od vrste aparata, ali prosječan troši oko 1-1.5 kw/h. Korisno je:

- instalirati aparat blizu mjesta gdje će se koristiti da bi se izbjegla disperzija vruće vode prilikom prolaska kroz dugačke cijevi;
- češće provjeravati i čistiti cijevi da bi se izbjeglo taloženje kamenca koji ometa protok vode, što povećava potrošnju;
- podesiti termostat ljeti na 45°C, a zimi na 60°C.



USISIVAČ

Troši oko 0.8-1.5 kw/h (neki čak i do 2.2 kw/h). Obratite pažnju na sljedeće napomene:

- da ne bi usisivač ostao upaljen bez potrebe, prije nego što se počne sa usisavanjem prethodno pospremiti i dovesti u red ambijent da bi čišćenje bilo brže.
- ako je usisivač na paru, mnogo više troši od klasičnih usisivača zbog neophodnog vremena za zagrijavanje, tako da se njegovo korištenje preporučuje samo kada je cijela kuća dovedena u red i spremna za čišćenje sa parom. Takođe obratiti pažnju na održavanje ovog aparata (najveći neprijatelj je kamenac).

OZNAKA KVALITETA PROIZVODA

Oznaka proizvoda je distinktivni znak na samom proizvodu ili njegovom pakovanju. Takođe je praćen certifikatom koji garantuje kvalitet proizvoda i koji je prekontrolisan prije izdavanja potvrde: u ovom slučaju, on potvrđuje da tehnički aparat odgovara specifičnoj normi koja određuje karakteristike, sigurnost i upotrebu proizvoda.

Postoje:

Neobavezne oznake: koje daje sam proizvođač i ne daje sama po sebi neku veliku garanciju kupcu, jer je data od samog proizvođača bez ikakve spoljne kontrole. Medjutim, proizvođač može da zahtijeva kontrolu od strane autorizovanih organa koji provjeravaju usaglašenost tehničkih normi i direktiva sa proizvodom i vrše sigurnosne probe. Nakon svih tih ispitivanja, ovi

autorizovani organi također stavljaju svoju oznaku na proizvod.

Obavezne oznake: na nivou EU, to je oznaka CE. Na tehničkim proizvodima oznaka CE znači `Comunita Europea`-Evropska zajednica. Ova oznaka mora biti vidljiva na samom proizvodu ili njegovoj ambalaži. Ovo u suštini i nije oznaka kvaliteta proizvoda, već samo obična oznaka koju stavlja proizvođač i time potvrđuje da su prilikom proizvodnje ovih proizvoda ispoštovani esencijalni sigurnosni zahtjevi predviđeni Direktivama Evropske Zajednice, da bi se izbjegli štetni uticaji koje ovi proizvodi imaju na zdravlje ljudi, sigurnost i okolinu.



Ova oznaka također znači pravo slobodne cirkulacije proizvoda preko cijele Evropske zajednice.



Proizvođač mora da obezbijedi i `tehničke podatke` koji sadrže tehničke karakteristike proizvoda i sigurnosne provjere uradjene na tom proizvodu.